

Garp çölünde İtalyanlara karşı kazanılan zaferde mühim bir rol oynadıkları bildirilen Hintliler

Afrikadaki İngiliz taarruzu inkişaf ediyor

İngilizler İtalyan topraklarına girdi

Londra, 15 (A.A.) — İstihbarat nezaretinin tebliği: İngiliz kuvvetleri düşmanı Mısır hududunun ötesine sürerek İtalyan topraklarına girmişlerdir.

İNGİLTERE KRALI MUZAFFER KUVVETLERİ TEBRİK ETTİ

Londra, 15 (A.A.) — Reuter: Kral, Orta Şark'taki İngiliz kuvvetleri Başkumandanı general Wavele şu telgrafi göndermiştir: "Garp çölündeki zaferlerinden dolayı kumandanız altındaki bütün kuvvetlere hararetle tebriklerimi bildirirken rica ederim. Bu müşkül hareketi ehliyetle hazırlamak şerefi bizzat size ve her üç askerî sınıfın genelkurmaylarına ait bulunmaktadır. Plânı tatbikte askerlerimizin gösterdiği cesaret ve kabiliyet de aynı derecede takdire layıktır. Adetçe faik bir düşmana karşı yapılan ve büyük bir muvaffakiyetle tetevvüc eden bu taarruzda Dominyon kütahhaları Hindistan ve Hür Fransız kuvvetlerinin de mümtaz bir rol oynamış olmalarından bütün imparatorluğun büyük bir gurur ve iftihar duyduğuna eminim."

Newyork, 15 (A.A.) — Herald Tribune ve Daily News gazeteleri artık Akdenize İtalyanların "bizim deniz" diyemeyeceklerini yazıyorlar.

Bütün gazeteler şu hususta mütefiktir ki, Süveyş bir kısıpka ele geçirmek yolunda mühterin tasarladığı plân İngilizler suya düştürmüştür.

Torino, 15 (A.A.) — Gazetta Del Popolo bugünkü nüshasında Ansaldo'nun bir makalesini neşretmektedir.

Ansaldo, Arnavutluk ve batı çölü hareketini tedkik ettikten sonra diyor ki:

Bütün bu hareketi tarihi buhranın halline müncer olacak hadiselerin umumî çerçevesi içinde mütalaa etmek lazımdır. Avam kamaraında bir İngiliz mebusu mizahlı bir eda ile şöyle demişti:

"İngiltere daha veni başlıyor İtalya da öyle. O da daha yeni başlıyor."

Hadiseler, Daima Haberlerden Heride Kahire, 15 (A.A.) — Reuter ajansının bususu muhabirinin bildirdiğine göre:

Batı çölünde bütün gün fasılasız topçu ve mitralyöz ateşi devam etmiştir. İngilizlerin ilderi mevzilerinin arkasında İngiliz ordusu mühim miktarda asker ve malzeme toplanmaktadır.

İngiliz ilderiyeşindeki çabukluk dolayısıyla motorlû İngiliz kuvvetlerinin batı (Arkası Sa. 4, Sü. 1 de)

ASKERİ, SİYASİ VAZİYET

İtalyanın vaziyeti dikkatle takip edilmelidir

Günün en mühim siyasi ve askeri hadisesi garp çölündeki büyük İngiliz taarruzunun inkişafı v e Yunan kıtaatının Arnavutluk-taki ilderi hareketinin devamıdır. Karşısında Faşist İtalyan alacağı müstakbel vaziyettir.

● Afrika harbi

İngiliz ordusunun 9 Birinci Kânun sabahı başlayan taarruzu halen inkişaf etmektedir. Cepheden iyi haber alan mahfillerin bildirdiğine göre 5 İtalyan fırkasını hezmetle uğratan İngiliz kuvvetleri halen istidat edilen muntakayı temizlemek ameliyesi ile meşguldür.

Devamlı bir topçu ve mitralyöz ateşi altında ricat kabiliyetini dahî kaybeden İtalyan kuvvetlerinden bir kısmı İngiliz ilderi mevzilerinin arkasında kalmışlardır. İtalyan erkânıharbiyesinin hiç beklemediği (Devamı Sa. 3, Sü. 3 de)

Laval'in azli Vaşington'u memnun etti

Laval Fransa menfaatine zararlı faaliyetle bulunan unsurlardanmış

Peten Laval'in niçin azledildiğini izah etti

Vaşington, 15 (A.A.) — Reuter: Laval'in azli Vaşingtonda memnuniyetle karşılanmıştır. Zira Vişi rejimine dahil bütün şüpheli unsurlardan (Arkası Sa. 4, Sü. 4 de)

Bir Yunan avcı tayyaresinin mitralyözçüsü

Yunanlılar yeniden mühim tepeler aldı

tepedelen

Yunan kıtaatının tehdidi altında

Atina, 15 (A.A.) — BBC: Bir ajans telgrafına göre Yunan tebliğinde zaftından bahsedilen mühim tepeler, Tepedelen giden yol üzerinde bulunmaktadır.

ADRIYATİK KAPISINDA

Atina, 15 (A.A.) — BBC: BBC radyosu muhabiri, Avlonya istikametindeki yüksek dağların Yunanlılar tarafından işgalinde hazin bulunduğunu bildirmiştir.

Muhabir Yunanlıların Adriyatik kapısında olduklarını bildirmektedir.

İTALYAN MATBUATINDA İMDAT İŞARETLERİ

Atina, 15 (A.A.) — Atina ajansının bildirdiğine göre, Yunan etkânı umumiyesi, İtalyan matbuatının imdat işaretleri vermeğe başladığını büyük bir memnuniyetle görmektedir. Popolo d'İtalya gazetesi İtalyanın şimdi müşkül bir an geçirmekte olduğunu kaydeylemektedir.

Messagero gazetesi İtalyanların korku ve şaşkınlığa kapıldıklarını, ihlas etmektedir.

Diğer cihetten Stefani ajans, İngilterenin İtalyaya karşı muazzam gayretler sarfettiğini bildirmektedir. Roma radyosu ögle neşriyatında garip bir iddiada bulunarak denizin İtalyayı mükemmel bir surette muhafaza ettiğini söylemiştir.

Bu imdat işaretleri Faşist hükümetinin partiyi kaybettiğini anlamışa başladığını ve her şeyden evvel Faşizmi kurtarmak suretile felâketi hafifletmek istediğini göstermektedir. (Arkası Sa. 3, Sü. 7 de)

"İtalyanın ikiye ayrılması ihtimali var,"

İNGİLTEREYE GÖRE

Almanya İtalya ya her şey vermeli, veya hiçbir şey vermemeli!

İngilterenin İtalya'ya anlamlamak istediği nedir?

Londra, 15 (A.A.) — News Chronicle gazetesinin Lizbon muhabiri yazıyor: Şimali İtalya abalisi harpten bıkmıştır. Musolininin büyük bir hata işlediğine ve İtalyan siyasetinde esaslı bir değişiklik olmazsa bu hatasının kendisine pahiya mal olacağına kanidir. İtalyada çıkacak bir isyan Almanyanın hududu geçmesi için bir sebep teşkil edebilir. İtalyanın ikiye ayrılması ihtimali de vardır. Bu takdirde (Arkası Sa. 3, Sü. 1 de)

Tanca'nın İspanyol Fasına ilhakı hakkında

İspanya hükümeti resmî tebliğ neşretti

Madrid, 15 (A.A.) — Tanca'nın İspanyol Fasına ilhakı hakkındaki resmî tebliğ aşağıdadır:

Tanca'daki siyasi rejimin İspanyol Fasının idaresine ait kanuna tâbi bulunduğuna dair olan 23 Teşrinisani tarihli kanun mucibince, İspanyol fevkalâde komiserliği Tanca'da polis, sıhhat, nafia hizmetlerini ve umumiyet itibarile şimdiye kadar beynelmîl komisyonuna ait bulunan bütün hizmetleri uhdesine almıştır.

İngiltereye Malî Yardım

Amerika Johnson kanununu kaldırıyor

Bir kanun lâihyası hazırlandı

Hitlerin nutku İngiltereye yardım taraftarlarını kuvvetlendirdi

Prestonsburg «Kentucky», 15 (A.A.) — Meclis harbiye komisyonu reisi May Kongrenin gelecek celsesinde Johnson kanununun ilgasını talep eden bir kanun lâihyası tevdî edecektir.

Malumdur ki Johnson kanunu Amerikaya borçlarını vermemiş olan devletlere ikrazatta bulunmasını menetmektedir.

AMERİKA YABANCI 114 VAPURU İNGİLTEREYE VERMEYİ DÜŞÜNÜYOR

Vaşington, 15 (A.A.) — İngilterenin ticaret vapuruna olan ihtiyacı gözönünde tutulmaktadır. İki (Arkası Sa. 4, Sü. 2 de)

Simav Çayı İle Hanife Deresinin Suları Taştı

Durumbey köyü su altında!

Bursa Valisi Suların istilâsına Uğrıyan Sahada Süratle Yardım Tedbiri Alıyor

Bursa, 15 (A.A.) — Son günlerde yağan yağmurlardan Mustafakemalapaşa kasabasından geçen Simav çayı ile Karacabey ovasından akan Hanife deresi yine birer gedik açarak bazı yerleri istilâ etmiye başlamıştır.

Valimiz yanında jandarma alay kumandanı olduğu halde suların istilâsına uğrıyan sahada tetkiklerde bulunmakta ve icap eden tedbirleri almaktadır.

Simav çayının seviyesi bir metre 20 santim yükselmiştir.

İzmirde de Torbalı, Tire ve Bayındırı Sel Bastı

Kasaba içindeki gediklerden birini aşan sular bir mahalle-i istilâ etmiye başladığından bazı evler tahliye edilmiştir.

İnsanca zayılat yoktur.

Hanife deresi de Çeltikçiler köyündeki Haydar geçidinden bir gedik açmış olduğundan Durumbey köyünü sular istilâ eylemiştir.

İZMİRDE

İzmir, 15 (A.A.) — Son fırtına ve yağmurlar yüzünden Torbalı, Tire ve Bayındırı kasabaları arazilerinin bir kısmı sular altında kalmıştır.

Tireden alınan bir habere göre kazaya yağmurla beraber fındık büyüklüğünde dolu da düşmüştür.

İngilizler Brest ve Lorient'a hücumlar yaptı

Almanların İngiltereye akınları zayıfladı

Londra, 15 (A.A.) — Hava Nezaretinin bildirdiğine göre, sahil muhafaza teşkilâtına mensup tayyarelerden mükrek küçük gruplar, düşmanın işgali altında bulunan Brest ve Lorient limanlarına taarruz etmişlerdir.

Bütün tayyarelerimiz üstlerine dönmüşlerdir.

ÜÇ GÜNDÜR İNGİLTEREYE HÜCUMLAR ZAYIFLADI

Londra, 15 (A.A.) — Hava ve dahili emniyet nezaretlerinin tebliği: Düşmanın dün gece İngiltere üzerindeki hava faaliyeti zayıf olmuştur. Akşamın ilk saatlerinde Taymis nehri mansabındaki bir sebir üzerine bombalar atılmıştır. Mütteaddit ev hasara uğramış, birkaç kişi ölmüş ve diğer bazı kimseler de yaralanmıştır.

Başka yerlerde çok az hasar olmuş ve ölü ve yaralıların da yine pek az olduğu haber alınmıştır.

İNGİLİZLERİN YAPTIĞI AKINLAR

Londra, 15 (A.A.) — BBC: Londra'da neşredilen resmî beyanatta İngiliz hava kuvvetlerinin aşağıdaki mevkileri kaç defa bombardıman ettikleri zikredilmektedir:

Berlin 35, Kolonya 85, Lorient 30, Hamburg 60, Rotterdam 30, Walhawe tayyare meydanı 20, Afrika da Tobruk 43, Torino 14, Bulony 60, Calais 50, Dunkerk 40 defa.

Romandaya bir çok komünist tevkif edildi

Besarabya yolunda petrol boruları patladı

Bükres, 15 (A.A.) — Bir tebliğ, Romanyada birçok komünistlerin tevkif edildiğini bildirmektedir.

Tebliğde, bu komünistlerden ekserisinin amme nizamına muhalefl matbuatı tevziine teşebbüs eden Yahudiler olduğu ilâve edilmektedir.

Bükres, 15 (A.A.) — Stefani: Öğrenildiğine göre, Telesjan ile Vale Calugaresca arasındaki demiryolu köprüsünün altından geçen petrol borularının bir kaza neticesinde patlaması üzerine bir yangın çıkmış ve köprünün ayakları rındap birli yıkılmıştır. Ploesti ile Buzau arasındaki münakale 5-6 gün duracaktır. Bu yol Bükreşi Galas'a İbrail'e, Bukovina'ya, Besarabyaya ve Sovyet Polonyasına bağlamaktadır.

Münakalât Vekili dün sabah şehrimize geldi

C. K. İncedayının İkdâm'a Beyanâtı

"Halkımızın menfaatine uygun olan tarif ve tertibatta tezyidi değişiklik olmayacaktır."

Münakalât Vekilimiz Cevdet Kerim İncedayı dünkü ekspresle Ankaradan şehrimize gelmiştir. Vekili, garda, Emniyet Müdürü Muzaffer Akalın, Muntaka Liman Reisi Refik Alantur, Posta ve Telgraf Başmüdüğü Mazhar, Telefon Müdürü Niyazi, Denizyolları Umum Müdürü Raufi Manyasi, Yüksek Deniz Ticaret Mektebi Müdürü Süruri Devrimer ve Vekâlete bağlı müesseseler erkânı ile dostları ve gazeteciler karşılamışlardır. Vekil, vapurla İstanbul'a geçmiştir.

Dün akşam kendisiyle görüşen bir arkadaşımıza, Münakalât Vekilimiz şu beyanatta bulunmuşlardır: — İstanbulda birkaç gün kalacak, Vekâleti alâkadar eden işler üzerinde tetkikatta bulunacağım. Halen mevcut hizmetlerimizin ve halkımızın menfaatine uygun olan tarifelerde ve tertibatta tezyidi hiçbir değişiklik olmayacaktır. (Arkası Sa. 3, Sü. 3 de)

Münakalât Vekili Cevdet Kerim İNCEDAYI

GÜMRÜK VE İNHİSARLAR VEKİLİNİN NUTKU

Türk Milleti daima tasarrufa riayet eder

"Millî İktisat Tarihimizin dönüm noktası Cumhuriyetin kuruluşile başlar," Yazarı 3 üncüde

Günün içinden

İnsanı ve kahrmanı gene insan ve kahraman yaratabiliyor!

Yazarı: A. ŞEKİB

Anavatan Fırkası... Siyah Gömlekçiler Fırkası... Fedailer Fırkası... Harikalar Fırkası... 2 Nisan Fırkası... Bütün bunlar Arnavutlukta ve Trablusgarpta dövişen İtalyan fırkalarının adlarından bazılarıdır. Duçe ve Faşist nizam bütün bu fırkaları yirmi bir yıl boyunca da-

ima heyecanla besledi, ümitle takviye etti; Akdeniz, Afrika, Hint İmparatorlukları ihtirası ile tahrik eyledi.

Fırkaların askerî görünüşlerinden ve görünüşteki heyecanlarından şüphe edilemezdi. Hepsinin kahraman birer adı, hepsinin müstakbel büyük imparatorluk hulyasında bir hissesi, hepsinin en modern teknik kadrosunda vasıtalrı, top, tank, tayyare, alev ve ölüm saçan makineleri vardı. Ve... yine hepsinin herkesten fazla üniformada, selâmda, bayrakta, yanaşık nizamda, yüksek sesle konuşuşta gösteriş vardı. Mangadan livaya, livadan orduya kadar kumanda vaziyetinde bulunan her subayın: — Nasılsınız?

Sorusuna erler safından yüksek cevap Hint, Afrika, Akdeniz (Arkası Sa. 3, Sü. 2 de)

Son Haberler

Japonya bir vapurunun tevkifini protesto etti

İngilterenin hareketi tahrik addediliyor

Tokyo, 15 (A.A.) — «D. N. B.»: Japonya'nın Cap konsolosluğu Yokohama'da «Kivanto Maru» adındaki Japon vapurunu sebepsiz olarak Durban'da tutulmasını Ceneviz Afrika Birliği Hükümeti nezdinde şiddetle protesto etmiştir.

Bu işi süratle halletmek mümkün olmadıktan vapurun kapta Ceneviz Afrika Birliği Hükümetinin talebi mucibince havalanması ihraç ederek derhal Durban limanından ayrılmak kararını vermiştir.

İngilterenin Hareketi Tahrik Sayılıyor

Tokyo, 15 (A.A.) — Stefani: İngiliz - Amerikan tesadüfünü teberrüz ettirmek üzere İngilterenin de hem Amerika ile aynı zamanda Çan-Kay-Sek hükümetine istikrazda bulunması burada bir tahrik mahiyetinde teklâki edilmektedir. Gazeteler, bu işi istikraz ile Japonya'ya yapılacak Amerikan maden ihraçatına konulan takyidatı ve Havalı adalarının takyidesi arasında bir münasebet görmektedirler.

Japonya matbaası sansür konuluyor

Tokyo, 15 (A.A.) — Umumî seferberlik meclisi hükümeti dış ticaretin kontrolü ve matbaası sansür konulması için salâhiyet verilmesini ittifakla kabul etmiştir. Hükümet bu salâhiyeti derhal kullanacaktır.

İngilizlere göre

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

dirde şimali İtalya İtalyan ordusunun hükmü altında memleketin diğer muntakaları da Faşistlerin elinde kalacaktır. Şimaldeki İtalyanların Brennerde millî istiklallerini müdafaa etmek isteyip istemeyecekleri keyfiyeti suale sayandır.

Londra 15 (A.A.) — Reuter ajansının muhabiri diyor ki:

Arnavutlukta ve Libyada pek büyük hava yardımına ihtiyaç göstermekte olan İtalyaya, Almanyanın sırf bu sahada yardımcı müskülâtla tasavvur edilebilmektedir.

Muhabir, bu husustaki güçlüklerin ve mahzurların saydıktan sonra şöyle devam etmektedir:

Eğer Hitler mütefikini kurtarmak isterse, ya her şeyi vermeli yahut hiç bir yardım yapmamalıdır. Yani, hem asker, hem tayyare, hem Generaler ve hem de tayyareci verilmelidir.

Bundan sonra muhabir, İngilizlere hava taarruzlarının yavaşladığını, gündüz akınlarının fiilen durduğunu, gece taktilinin değişmediğini, Alman tayyarecilerinin sivillere ait bina, ev ve mağazaları seçmeğe bîhassa itina ettiklerini yazmaktadır.

İngilizlerin İtalyaya Anlatmak İstedikleri Nokta

Londra, 15 (A.A.) — İtalyan mağlubiyetlerinden bahseden «Evening Standard» diyor ki:

İtalyanların Guadalajar, Görice ve Sidi Barrani'de uğradığı askerî felâketlerin uzun listesi, cesaretsizlikten ziyade haksız bir davaya girişilmiş olmasından doğmuştur.

Düşmanı küçük görmüyoruz. İtalyan milletinin insaniyeti yaptığı hizmetleri müdriklik. Şimdi bizim harbetmekte olduğumuz gayeler uğrunda ve aynı tüten zulmuna karşı geçen asır içinde İtalyanların nasıl kahramanca harbettiklerini de biliyoruz. İşte bizim kinimiz de bunun içindir.

Eğer İtalya öz gayretlerini zaferimiz için sarfetse millet faşist boyunduruğundan kurtulabilir. İmkânı olmadıkça onlara göstermektedir. İtalyayı zaferin kendileri için bahis mevzuu olamayacağına ikna ettiğimiz gün Faşist İtalya paramparça olacaktır.

NOTLAR

Ahmet Emin

ve Tevrat

Vatan gazetesinin Başmuharriri Ahmet Emin Yalman hoş bir zattır. O kadar. Bugünlerde makale başlıklarında da nevi şahsına münhasır hususiyetler arz ediyor. Mesela şu başlık: «Davutla Calüt». Nanemolla da bu başlığı görmüş olacak ki:

— Ahmet Emin Yalman basmakale mi yazıyor, Tevrat'tan fasiller mi naklediyor? Demiye mecbur oldu.

«Nis» Musevilerinin beyannamesinden Tevrat'ın fıkralarına kadar envai tenevvüü

Büyük bir İngiliz vapuru torpillendi

Vapurda bulunanların ekserisi kurtarıldı

Neuyork, 15 (A.A.) — Furness Withy vapur kumpanyası İngiliz Western Prince vapurunu yücül meydanında Kanada mühimmat nazırı Hoven'in de bulunduğunu bildirmektedir.

Mackay radyosunun bildirdiğine göre bu gemi teilsizle, İrlanda sahillerinin batı şimalinde karaya 100 mil mesafede torpillendiğini bildirmiştir. Western Prince vapuru 10.926 ton hacmindeydi.

Ottawa, 15 (A.A.) — Başvekâlet bürosu başvekâlete su telgrafını geldiğini bildirmiştir. «Western Prince» vapurunda bulunanların ekserisi kurtarılmıştır. Simdilik başka mâlûmat mevcut değildir.

Uruguayda kabine buhranı

Montevideo, 15 (A.A.) — Uruguayda bir kabine buhranı çıkmıştır. Muhalefet partisinin kabineye bulunan üç nazır istifa etmiştir. Bu istifalara sebep, bağvekilin gazetecilere yaptığı beyanatta, Uruguay'a ait deniz üslerinin diğer Amerika devletleri tarafından kullanılması meselesinde muhalefetin ittifak ettiği hattıhareketi tenkit etmiş olmasındır.

Suriye fevkalâde komiser vekilligi

Cenevre, 15 (A.A.) — Beyrut'tan bildirildiğine göre Fransanın sabık Suriye Fevkalâde Komiseri Peauks Fransaya hareket etmiştir. Yeni Fevkalâde Komiser general Denizin muvasalatına kadar Suriyedeki Fransız kuvvetleri başkumandanı general Fougere vekâlet edecek-tir.

Günün içinden

(Başmakaleden devam)

Sicilya imparatorluklarının sahabetini güden velveleli bir haykırış içindedir:

— Demir gibiyiz!

Den ibaretti ve muhakkak her neferin gözünde parlayan ısk Faşist nizamın ufukta parlattığı yüksek vaili şimşeklerin huliyah ışıyıldı.

Düce haklıydı, başkumandanı haklıydı, ordu komutanı haklıydı, kor komutanı haklıydı, tüm komutanı haklıydı ve... ta mangaya kadar bütün komutanlar ve subaylar haklıydı. Çünkü, her teftişte üniforma, selâm, bayrak, heyecan ve gösteri tezahürünün en parlak misalini veren ve en modern harp vasıtalarına sahip olan bu harp vermemiş orduya bilkuvvete elbette ki güvenilirdi!

Fakat, bir defa daha sabit oldu ki nazariye, arzu, emel başka; realite yine bambaşkadır.

Arnavutlukta şahlanan süngü, Libyada kum fırtınalarına taş çıkartan taarruz bir defa daha ispat ediyor ki insan ve kahraman yine ve ancak insan ve kahraman yaratmaktadır.

Ne söz, ne makine, ne vasıta bu iktidarda değildir. O iktidar tarihini, mazinin; insan tarih ve mazinin hissi sahabeti ve iradesi altındadır.

A. ŞEKİB

S. Rusya'da hava taarruzlarına karşı korunma

Kiev Bakü ve Rostovda alarm tecrübeleri yapıldı

Moskova, 15 (A.A.) — Don nehri üzerinde bulunan ve en mühim demiryolu merkezlerinden biri olan Rostov şehrinde dün bir hava akını tecrübesi esnasında bir alarm işareti verilmiştir.

Kiev ve Bakü'den sonra Rostov, cenup muntakasının alarm tecrübeleri yapan üçüncü şehridir.

Sovyetler Birliği Batı Hudutlarının Himayesi

Moskova, 15 (A.A.) — Reuter: Leningrad ve Baltık parti konferanslarında dün söz alan hatipler meydanında Rigada hava kuvvetlerinin eski kumandanı general Lokstino'f şöyle demiştir:

«Yeni ihdas edilen bir askerî bölgede çalışıyoruz. Bu bölge Letonya, Estonya, Litvanyayı ihtiva etmektedir.» Bölge hareket ve sevk-kümceş bakımından büyük bir ehemmiyeti halizdir ve Sovyetler Birliğinin batı hudutlarının himayesine memurdur.»

Leningrad askerî bölgesinin konferansında mareşal Budiyenni de hazır bulunmuştur.

Askerî vaziyet

(Baş tarafı 1 inci)

bir zamanda ve süratle inkişaf eden İngiliz taarruzunun pek yakında muharebeyi Libya hududundan aşması kuvvetle muhtemeldir.

Seyid Ömer, Bin Şegga gibi müdafaa edilemez çöl kasabaları tekrar İngilizlerin eline geçmiştir. İngilizlerin Libya hududunda İngilizlerin en şiddetli taarruzlarını hesap ederek hazırladıkları ve bugün İngiliz taarruzuna mukaveme imkânını buldukları yeni istiklamları tehlikeye düşecektir.

Halen muharebenin cereyan ettiği muntakanın biraz ilerisinde Libya - Misur hududu yakınındaki Halfiye geçidi Libya'ya giden yegâne yoldur ve İngiliz donanması ve tayyarelerinin ateşi altındadır.

İngiliz hava kuvvetlerinin faklıyeti ve İtalyan donanmasının son darbelerinden sonra İngiliz donanması mücadele edemeyecek hale gelmesi İtalyaya Libya hudutlarını müdafaa etmek imkânını bırakmamıştır.

Arnavutlukta

Son haberler, Yunan ordusunun Arnavutlukta vaziyete hakim olduğunu göstermektedir. Tepedelenin yakında düşmesi beklenmektedir. Afrika'da uğranılan mağlubiyet İtalya için Arnavutluk'tan çıkarak mecburiyetini hazırlaması bulunuyor.

Önümüzdeki haftalar sarfında Yunan kıtaının mühim zaferlerine şahit olacağımıza şimdiden söyleyebiliriz. Çünkü Yunan kıtası her gün stratejik ehemmiyeti haliz muntakaları ele geçirmekte, buna mukabil İtalyan ordusu hafif mukavemet ve ricatten başka hiç bir mukabelede bulunmamaktadır.

Siyasî vaziyet

Arnavutluk ve Afrika'da mühim hezimelere uğrayan İtalya büyük bir siyasî buhran içindedir.

Alman yardımının kabul edilmesi harici ve dahili prestij zafı addetmek mecburiyetinde olan Faşist partisi zannımıza göre henüz istikbal hakkında karar verecek vaziyette değildir.

N. D.

Münakalat vekili

(Baş tarafı 3 nüci sayfa)

lâkis, daima ahval ve gerâifin imkânlarından istifade ederek halkımızın faydalarına uygun daha iyi ve ileri tedbirler almak prensipimizdir.

«Ahvalin bugünkü şeraiti içinde Münakalat Vekâletini ilgilendiren hizmetleri, mesai arkadaşlarımla, daha iyi ve intizamlı bir hale koymağa çalışacağız. Her imkândan istifade ederek, bu işlerimizi, mümkün oldukça, inkişaf ve modern bir hale getirmeye çalışmaktayız.»

«İmkân bulabilirsem, Trakya'da, alâkalı olduğumuz bazı iş ve

Gümrük ve İn-hisarlar vekili-nin nutku

Ankara, 15 — On birinci tasarruf ve yerli mah hasatı münasebeti ile Ankara radyosunda söylediği nutukta Gümrük ve İn-hisarlar Vekili Raif Karadeniz ez-cümle sunları şöylelemiştir:

Aziz dinleyicilerim, Ulusal Ekonomi ve Arttırma Kurumu bana da bu gece sizinle konuşmak fırsatını verdi.

Tarihte tasarrufa riayet eden milletler olduğu gibi buna riayet etmeyen milletler de görülmüştür. Birinciler daima ileri gittikleri halde ikincilerin akıbeti husran olmuştur. Biz kendi tarihimize de bunu görmekteyiz. Fakat bir fark ile: Tasarruf edilebilir için tasarruf edilecek bir şeyin elde edilmesi lâzımdır. Elime günlük ihtiyaçlardan fazla bir şey geçmiyen ve biriktirdiğini arttıracak kolaylıklara mazhar olmıyan bir milletten işsperis tasarruf beklenemez.

Türk milleti her zaman tasarrufa riayet eden bir millettir. Onun bu vasfı diğer vasıflarından geri olmadığı gibi hiç bir devirde de zaafa uğramamıştır. Fakat geçen devirlerde ona biriktirecek ve biriktirdiğini arttıracak vasıta ve imkân verilmediği için onun bütün gayretleri ve emekleri boşa gitmiştir.

Millî iktisat tarihimizin dönüm noktası Cumhuriyetin kuruluşu ile başlar. Devrimizde bir milletten zenginleşmesi çarelerinin en büyüğü o milletin ham maddeleri işleyerek onları kullanacak ve istihlak edecek hale getirebilmesidir. Bunun adı sanayileşmedir. İş gücü yalnız sanayi memleketlerine iptidai madde yetiştirmekten ibaret kalan ve mamul ihtiyaçlarını başka memleketlerden tedarik etmek ve başkalarının kabiliyeti ve mesai bedellerini yüksek ka-zançlarla ödemek mecburiyetinde kalan milletler fakir kalmıya mahkûmdur.

İşte Cumhuriyetin sanayileşme hareketi bu mülahazadan doğdu. Bu hareketin tarihi yenidir. Fakat az zaman içinde büyük adımlar atıldı.

Seker sanayii şimdiki ihtiyaçlarımızı kâfi gelecek haldedir. Yünü ve pamuklu mensucat sanayii memleket ihtiyacının dörtte üçünü temin edecek dereceye geldi. Deri, Kâğıt, Demir, Çimento, Şişe ve diğer müteferrik sanayi zümrelerinden bir kısmı inkişaf halinde, bir kısmı da henüz teşessüs devresindedir. Bunlardan başka askerî mühimmat fabrikalarımız dahi tekâmül devrelerini muntazaman takip ediyorlar. Bunların yurd içinde vücade getirmiş olmalarının büyük faydelerini şimdiden görüyoruz, bunların bir kısmı şimdikiye kadar topraklarımızda yetiştirilmeyen iptidai maddelerin yetiştirilmesine âmil oldukları gibi heyeti umamiye de calsmak isteyen fakat iş bulamayan vatandaşlarla istilemeyecek sermayeler ile sahaları açmaktadır.

Cumhuriyetin iktisadi kalkınma faaliyetleri içinde kendisine şeref verici eserlerinden biri de vücade getirdiği demiryollarıdır. Bazı yeni hatlarımızın olmadığı zamanları hatırlarsak bunların iktisadi faaliyetlerimize ne dereceye kadar hizmet ettikleri daha kolay anlaşılır. Memleketin bir bölgesinde yetişen mahsullerimiz, başka taraflara nakledelememek yüzünden orarlarda küremeye mahkûm dururken diğer bölgesinin bu nevi ihtiyaçlarını deniz yolları ile kendisine daha yakın gördüğü başka memleketlerden satın aldıklarını hatırlamak lâzımdır. Her şeyden evvel bir ziraat memleketi olduğumuz halde ekmelek unumuzun ta Amerika'dan geldiği günler bu tarihten çok uzaktadır.

Cumhuriyet devrinden evvelki ve sonraki ve Cumhuriyet devrinin mütefakkarındaki ekonomik vaziyeti birbirleriyle mukayese eden ve bugün vardığımız mes'ut neticeyi tebarüz ettiren Vekil, sözlerini şöyle bitirmiştir:

«Aziz yurttaşlarım;

Hepimiz dünya kurulduğu gündanberi müstakil yaşıyan faaliyet ve hayatıyet ile beşeriyet tarihini dolduran asil bir milletin evlâtlarıyız. Millî varlık sanli tarihimizin neslimize bıraktığı bir emanettir. Mevcudiyetini korumakta emsalsiz vasıflara sahip olan milletimizin tek zayıf tarafı onun serveti ve iktisadi kuvvetidir. Fert olarak cemiyet olarak daima çalışmak, daima biriktirmek ve biriktirdiğini arttırmak, bu zafî bertaraf edilecek, o zaman milletimiz tarihi vazifesini daha kolaylıkla yapacak ve beşeriyet âlemi içinde daha mes'ut ve daha müreffeh olarak hayat sürecektir. Bunu siz yapacaksınız, çünkü sizin çalışmanızın, sizin biriktirmenizin neler yapıpı ve neler yapmaya muktedir olduğunı görüyoruz.

«Yurttaşlarım, Sözlerimi bitirirken, aziz Milli Şefimizin istikbaline gurur ve iftiharla bakmakta olduğunı haber verdiği milletten biz olduğumuzu burada hatırlatmaya müsaadenizi diler, hepinizi derin sevgi ve saygı ile selamlarım.

San'at Meseleleri

Film, Türk Artisti ve Türk Muharriri

Türk artistlerine, artık, zekâ-larını ve san'atlarını tecrübe imkânını vermeliyiz

Yazan: Nizamettin Nazif

Endüstrimizi kurup geniletmis olmanızın sırtını zekâmınız ve bilginizin asra uygun

inkışafınızda bulmak ne kadar doğru ise bu işi başarışımızdaki süratin sürri-nu bir hayli tecrübe etmiş olmak felâketinden, yani kumuşşuz kalarak çuvaldan salvar, batanlyeden caket diktirip çö kdefa nalınla bazan da mukavva tabanlı sandalla dolmağa mecbur kalmış olan nesillerin yarı acı yarı gülünç macerasından almıştır. Şimdi ne mes'ut bir itibah içindeyiz... Giymek ve yememek için, karada, havada, denizde bir yerden bir yere gitmek için evimizi yapmak, döşemek ve çocuklarımızı okutmak için yabancının eline baktak fakâletini pek gerilerde bıraktık. Bir müddatde yetiştirmekten ibaret kalan ve mamul ihtiyaçlarını başka memleketlerden tedarik etmek ve başkalarının kabiliyeti ve mesai bedellerini yüksek kazançlarla ödemek mecburiyetinde kalan milletler fakir kalmıya mahkûmdur.

İşte Cumhuriyetin sanayileşme hareketi bu mülahazadan doğdu. Bu hareketin tarihi yenidir. Fakat az zaman içinde büyük adımlar atıldı.

Seker sanayii şimdiki ihtiyaçlarımızı kâfi gelecek haldedir. Yünü ve pamuklu mensucat sanayii memleket ihtiyacının dörtte üçünü temin edecek dereceye geldi. Deri, Kâğıt, Demir, Çimento, Şişe ve diğer müteferrik sanayi zümrelerinden bir kısmı inkişaf halinde, bir kısmı da henüz teşessüs devresindedir. Bunlardan başka askerî mühimmat fabrikalarımız dahi tekâmül devrelerini muntazaman takip ediyorlar. Bunların yurd içinde vücade getirmiş olmalarının büyük faydelerini şimdiden görüyoruz, bunların bir kısmı şimdikiye kadar topraklarımızda yetiştirilmeyen iptidai maddelerin yetiştirilmesine âmil oldukları gibi heyeti umamiye de calsmak isteyen fakat iş bulamayan vatandaşlarla istilemeyecek sermayeler ile sahaları açmaktadır.

Cumhuriyetin iktisadi kalkınma faaliyetleri içinde kendisine şeref verici eserlerinden biri de vücade getirdiği demiryollarıdır. Bazı yeni hatlarımızın olmadığı zamanları hatırlarsak bunların iktisadi faaliyetlerimize ne dereceye kadar hizmet ettikleri daha kolay anlaşılır. Memleketin bir bölgesinde yetişen mahsullerimiz, başka taraflara nakledelememek yüzünden orarlarda küremeye mahkûm dururken diğer bölgesinin bu nevi ihtiyaçlarını deniz yolları ile kendisine daha yakın gördüğü başka memleketlerden satın aldıklarını hatırlamak lâzımdır. Her şeyden evvel bir ziraat memleketi olduğumuz halde ekmelek unumuzun ta Amerika'dan geldiği günler bu tarihten çok uzaktadır.

Cumhuriyet devrinden evvelki ve sonraki ve Cumhuriyet devrinin mütefakkarındaki ekonomik vaziyeti birbirleriyle mukayese eden ve bugün vardığımız mes'ut neticeyi tebarüz ettiren Vekil, sözlerini şöyle bitirmiştir:

«Aziz yurttaşlarım;

Hepimiz dünya kurulduğu gündanberi müstakil yaşıyan faaliyet ve hayatıyet ile beşeriyet tarihini dolduran asil bir milletin evlâtlarıyız. Millî varlık sanli tarihimizin neslimize bıraktığı bir emanettir. Mevcudiyetini korumakta emsalsiz vasıflara sahip olan milletimizin tek zayıf tarafı onun serveti ve iktisadi kuvvetidir. Fert olarak cemiyet olarak daima çalışmak, daima biriktirmek ve biriktirdiğini arttırmak, bu zafî bertaraf edilecek, o zaman milletimiz tarihi vazifesini daha kolaylıkla yapacak ve beşeriyet âlemi içinde daha mes'ut ve daha müreffeh olarak hayat sürecektir. Bunu siz yapacaksınız, çünkü sizin çalışmanızın, sizin biriktirmenizin neler yapıpı ve neler yapmaya muktedir olduğunı görüyoruz.

«Yurttaşlarım, Sözlerimi bitirirken, aziz Milli Şefimizin istikbaline gurur ve iftiharla bakmakta olduğunı haber verdiği milletten biz olduğumuzu burada hatırlatmaya müsaadenizi diler, hepinizi derin sevgi ve saygı ile selamlarım.

«Yurttaşlarım, Sözlerimi bitirirken, aziz Milli Şefimizin istikbaline gurur ve iftiharla bakmakta olduğunı haber verdiği milletten biz olduğumuzu burada hatırlatmaya müsaadenizi diler, hepinizi derin sevgi ve saygı ile selamlarım.

«Yurttaşlarım, Sözlerimi bitirirken, aziz Milli Şefimizin istikbaline gurur ve iftiharla bakmakta olduğunı haber verdiği milletten biz olduğumuzu burada hatırlatmaya müsaadenizi diler, hepinizi derin sevgi ve saygı ile selamlarım.

«Yurttaşlarım, Sözlerimi bitirirken, aziz Milli Şefimizin istikbaline gurur ve iftiharla bakmakta olduğunı haber verdiği milletten biz olduğumuzu burada hatırlatmaya müsaadenizi diler, hepinizi derin sevgi ve saygı ile selamlarım.

«Yurttaşlarım, Sözlerimi bitirirken, aziz Milli Şefimizin istikbaline gurur ve iftiharla bakmakta olduğunı haber verdiği milletten biz olduğumuzu burada hatırlatmaya müsaadenizi diler, hepinizi derin sevgi ve saygı ile selamlarım.

«Yurttaşlarım, Sözlerimi bitirirken, aziz Milli Şefimizin istikbaline gurur ve iftiharla bakmakta olduğunı haber verdiği milletten biz olduğumuzu burada hatırlatmaya müsaadenizi diler, hepinizi derin sevgi ve saygı ile selamlarım.

«Yurttaşlarım, Sözlerimi bitirirken, aziz Milli Şefimizin istikbaline gurur ve iftiharla bakmakta olduğunı haber verdiği milletten biz olduğumuzu burada hatırlatmaya müsaadenizi diler, hepinizi derin sevgi ve saygı ile selamlarım.

«Yurttaşlarım, Sözlerimi bitirirken, aziz Milli Şefimizin istikbaline gurur ve iftiharla bakmakta olduğunı haber verdiği milletten biz olduğumuzu burada hatırlatmaya müsaadenizi diler, hepinizi derin sevgi ve saygı ile selamlarım.

«Yurttaşlarım, Sözlerimi bitirirken, aziz Milli Şefimizin istikbaline gurur ve iftiharla bakmakta olduğunı haber verdiği milletten biz olduğumuzu burada hatırlatmaya müsaadenizi diler, hepinizi derin sevgi ve saygı ile selamlarım.

«Yurttaşlarım, Sözlerimi bitirirken, aziz Milli Şefimizin istikbaline gurur ve iftiharla bakmakta olduğunı haber verdiği milletten biz olduğumuzu burada hatırlatmaya müsaadenizi diler, hepinizi derin sevgi ve saygı ile selamlarım.

«Yurttaşlarım, Sözlerimi bitirirken, aziz Milli Şefimizin istikbaline gurur ve iftiharla bakmakta olduğunı haber verdiği milletten biz olduğumuzu burada hatırlatmaya müsaadenizi diler, hepinizi derin sevgi ve saygı ile selamlarım.

«Yurttaşlarım, Sözlerimi bitirirken, aziz Milli Şefimizin istikbaline gurur ve iftiharla bakmakta olduğunı haber verdiği milletten biz olduğumuzu burada hatırlatmaya müsaadenizi diler, hepinizi derin sevgi ve saygı ile selamlarım.

«Yurttaşlarım, Sözlerimi bitirirken, aziz Milli Şefimizin istikbaline gurur ve iftiharla bakmakta olduğunı haber verdiği milletten biz olduğumuzu burada hatırlatmaya müsaadenizi diler, hepinizi derin sevgi ve saygı ile selamlarım.

«Yurttaşlarım, Sözlerimi bitirirken, aziz Milli Şefimizin istikbaline gurur ve iftiharla bakmakta olduğunı haber verdiği milletten biz olduğumuzu burada hatırlatmaya müsaadenizi diler, hepinizi derin sevgi ve saygı ile selamlarım.

«Yurttaşlarım, Sözlerimi bitirirken, aziz Milli Şefimizin istikbaline gurur ve iftiharla bakmakta olduğunı haber verdiği milletten biz olduğumuzu burada hatırlatmaya müsaadenizi diler, hepinizi derin sevgi ve saygı ile selamlarım.

Halbuki sonraları vaziyet değişti. Faraza kumuşş fabrikalarımızı müdafaa için tedbirler alınırken filmciliği de müdafaa etmeği düşünülürdü. Düşünemedik. Ya, huh! Düşündürülmedi. Düşünmüş veya düşündürülmüş olsaydı son on yıl içinde yerli filmi yerli kumuşşan çok daha muvaffak merhalelere ulaştırabilirdik. Zira kumuşş dokumak için evvelâ her sahada mütehasş yetiştirmemiz lâzım gelmişken film için buna ihtiyacımız olmuştuk.

A — Dekoratör.
B — Maktyaja.
C — Mevzuu (roman, hikâye, nuvel yazarları).
E — Senaryocu (Dekupaj yapanlar).

D — Aktör ve akttris ve müzisyen.
K — Kamaracı (resim çeken).
M — Rejisör, sahne vazı ve ilâh...

Memleketimizde kâfi derecede vardı ve hele bunların bir çoğu, hiç olmazsa, üçer beşer defa tecrübe edilemeye lâik ihtisâslar veya istidatlar arz ediyorlardı.

Olmadı. Zira: 1 — Salon sahipleri Türk san'atkarlarına itimat edemedilerden veyahat esasen salon tutmak için kullanırları sermayeler yabancıl film sürmek için memleketimize gelmiş yabancıl acentalardan tedarik edildiği, yahut avans olarak alındığı için bunlar yerli filmi rekabetini gidermek istiyorlardı.

2 — Bazı Türk müteşebbisler evvelâ İstanbul'da, sonra Beyoğlunda salotlar açmak ve küçük küçük film teşebbüslerine girişmek cesaretini gösterdilerse de, yapılan filmleri amorti için kendi müesseselerinde seyrettilerle ihtiyacı mecbur kalacaklarını bildiklerinden geniş işlere girişemediler ve filmciliği küçük ve tasarrufluk esnaflığa sığdırdı için tabii inkişafa uğradılar.

3 — ... ve bir çok istidatlar paslandı. Halbuki bugün vaziyet öyle değildir. Zira sinema seslendikten sonra iş kökünden değişmiştir. Halk anlamadığı dille film seyreletmeğe, kendi dilile konuşan filmleri seyreletmeğe tercih ediyor. Yapılan yerli filmlerin, yahut Türkçe senkronizasyonların İstanbul'da, Trakya'da ve Anadolu'da görmeğe olduğu re-vaq ve kabul bunun açık bir delilidir. Hem bu yüzden değildir ki nisbeten kısa bir zamanda İstanbul'da üç tane hususî ve güzel stüdyo kurulmuştur. Buna Ankara'da gitmekte büyüyün ve modernleşen Parti Stüdyosunu ilâve ederseniz bu vasıtaları iyi ve metodu kullanarak filmciliğimizi ne süratle inkişaf ettirebileceğimizi derhal idrak edebilirsiniz.

İstanbul'da her yıl birinci vision olarak 120 - 150 film gösteriliyor.

İngiliz, Fransız, İtalyan, Alman ve çoğu Amerikan firmalarından satın alınan bu filmler içinde 1000 - 2000 dolarla kiralanırlar olduğu gibi 4 - 8 bin dolara getirilenler de vardır. Bu miktarda 100 - 150 adet Short yani Mikî Fare veya feyif film neyinden «klass» larla aktüalitelele de ilâve ederseniz Türk romanı, hikâyesi, oktür, rejisör, müzisyen, kameracı vesaireyi imha etmek gibi bir güzel san'at felâketinden sarfınazar harice her yıl yarım milyon gönderdiğimiz anlaşıyor. Halbuki bir defaya mahsus olarak bu işi yarım milyon lira serpeşek, lâzım gelen tesvifatı büyütsek, müteferrik küçük tecrübeleri de bu işe katsak; harp donan fazla otomatik silah, havan topları vesaire ihtiyacı edilmistir.

İtalyan Askerleri, Albayların Öldürmüş

Atina, 15 (A.A.) — 10 Birincikâhın tarihli İtalyan resmî tebliğinde İtalyan Albayı Pesaro'nun Arnavutlukta kahramanca çarpışırken öldüğü kaydedilmektedir. Bu haber doğru değildir. Esir İtalyan askerlerinin ifadesine göre 7 d Albay alayına kumandanı eden Albay Pesaro, kendi askerleri tarafından katledilmiştir.

Bahket Kulübeleri ve Koyun Sürüleri Bombardman Ediliyor

Atina, 15 (A.A.) — Umumî emniyet nezareti tarafından 14 Birincikâhın akşamı neşredilen resmî tebliğde bildirildiğine göre düşman tayyareleri bugün memleket dahilinde bazı kasabaları bombardman etmiştir. Hasar ve insanca zayıt yoktur. Bu kasabaların birinde düşman tayyareleri alçaktan uçarak bazı kulübeleri ve koyun sürülerini bombardman etmiş ve mitralyöz ateşine tutmuştur.

Yunan sarayında üç hafta matem

Atina, 15 (A.A.) — Presses Mari'nia vefatı münasebetiyle Yunan Kralı George sarayda üç hafta matem tutulmasını emretmiştir.

Afrikadaki İngiliz taarruzu

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

başından uzak olmaları raporların süratle alınmasına mani olmaktadır. Bu suretle hadiseler dima en son haberlerden daha ilerdedir.

Siddetli muharebeler İtalyanlar tarafından Libya hududunda hazırlanan istihkaklar etrafında cereyan ediyor. Bu mevzilerin İngilizler tarafından bugün yapılan taarruz giddetinde bir taarruza göre hazırlanmış anlaşılmaktadır. Libya hududu yakınında şişe şeklinde olan ve Halfiye geçidi ismi verilen bir tek yol mevcuttur ki bu yol İngiliz donanması tarafından bombardıman edilmiş ve İngiliz tayyareleri tarafından da gece gündüz bombardıman edilmektedir.

İngiliz Donanması Esir Tayyör
İskenderiye, 15 (A.A.) — Reuter a-
tışının İskenderiye'ye gönderdiği hu-
susî muhabirî bildiriyor:

Batı cölünde alınan İtalyan esirleri-
le dolu İngiliz harp ve nakliye gemileri
mütemadiyen İskenderiye'ye gelmekte-
dir.

İngiliz filosu, halen İtalyan mevzi-
lerinin bombardımanından başka o kadar
çok esir nakli ile de meşgul olmaktadır
ki, memurlar beklenmedik müşkülât
karşısında kalmaktadırlar.

Mesclâ bu sabah 10.000 battaniye te-
darik için çırpınan bir memura tesadüf
ettim.

Bütün büyük bir sevk ve heyecan dal-
gası büyüyor. Bazi gazeteler ışıkları
söndürülmesi hakkındaki kanunun tadi-
linde bile bahsetmektedirler.

Afrika Zafere, Suriyelileri Coşturdu

Kahire, 15 (A.A.) — Terhis edildik-
ten sonra bu sabah Kahire'ye avdet eden
bir Fransız çavuşunun ifadesine nazı-
ran, İngilizlerin harp cölündeki muzafe-
riyetleri Suriye'de sevinçle karşılamış-
tır. Çoğunluk halk sokaklarda birbirine
«Sidi Barrani» diye bağırmağa başlamış-
tır.

Bu Fransız çavuşunun ifadesine göre,
karşılaştığı müşkülâtın gittikçe artması
dolayısıyla İtalyan komisyonunu teşkil
eden 12 subayın adedi 6 ya indirilmiştir.

İtalyan telihi

İtalyada bir mahal, 15 (A.A.) — 191
numaralı İtalyan telihiinde bildirildiği-
ne göre:

Sidi Barraninin tahliyesinden sonra
büyük muharebenin altıncı günü olan
dünkü gün İtalyan ve İngiliz kıl'aları
arasında Bardia - Sellum - Capuzzo cöl
muntakasında sabahın akşamına kadar
kanlı muharebeler cereyan etmiştir. Harp
meydanında düşmanın zırhlı otomobilleri-
rinden ve tanklarından müteekkep grup-
lar yer yer yanmaktadır. Fakat düşman
kuvvetlerinin tahkiki henüz azalmamış-
tır.

Yunan cephesinde Yunanlıların muhtel-
lif muntakalarda yaptığı taarruzlar
mukabil taarruzlarla tardedilmiş ve düş-
man ağır zayıfla uğramıştır.

Binbaşı Ferracuti Carlo'nun kuman-
dasındaki Neghelli isimindeki denizaltı
Mısır sahilleri açığında Southampton is-
tinde bir İngiliz kruvazörünü torpille-
yerek batırmıştır.

Dün gece Napoli şehri düşmanın 3
hava kimesne uğramıştır. Akınlar esnası-
nda liman üzerine bombalar ve şehrin
üzerine yangın bombaları atılmıştır. Li-
manda bulunan orta tonajda bir harp
gemisine isabet vaki olmuştur. Hasarat
mühim değildir. Geminin mürettebatı
arasında 50 kadar ölü ve yaralı vardır.
Bir balıkçı gemisine bomba isabet ede-
rek batmıştır. Bazı evlerin üst katlarında
çıkan yangınlar itfaiyenin seri müda-
halesi sayesinde derhal söndürülmüştür.
Sivililer arasında yaralıları vardır. Halk
nümune teşkil edecek bir tarzda hareket
etmiştir.

Şimal İrlandası üstünde tayyareler

Belfast, 15 (A.A.) — Emniyet nez-
reti, dün gece Şimal İrlandası üzerinde
düşman tayyareleri görüldüğünü, hüvi-
yetli meclis bir tayyareye ateş açıldığını,
hiçbir bomba düşmemiş, hiçbir hadise
kaydedilmemiş olduğunu tebliğ etmiştir.

BÜYÜK TARİHİ ROMAN No: 77

KANUNİ SÜLEYMANI MYANA KARILARINDA

Yazan: M. Sami Karayel

Hürrem Sultan, Hazine'den ağıha-
rak:

— Kalfam, nedir bu, benim halim?..
Ben, padişaha yetmiyor muyum?.. Ben,
Haseki Sultan karısı da ne oluyor?..

Diye sultanıyordu. Bir gün Haseki
Sultanla karşı karşıya gelmişlerdi.

Haseki Sultan, Padişahın eski bir göz-
desi aynı zamanda evlât sahibi oldu-
ğundan Rus gözdesini bir türlü çekemil-
yordu.

İki sultan karşı karşıya gelince, Ha-
seki Sultan, Hürreme taş attı. İzzeti
neisini kırarak, onu tezlil edecek sözler
söyledi.

Haseki Sultan şöyle söylendi:

— Hain kadın, bana rekabet edecek
sen mi kaldın?

Diyordu.

İngiltereye mali yardım

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

haber olan mahfillerin bildirdikle-
rine göre, bitaraf veya işgal altın-
da olan devletlere ait olup Ameri-
kan limanlarında bulunan birçok
vapurların kanununa uygun olarak
İngiltereye teslim edilip edilemi-
yeceği meselesi tetkik edilmekte-
dir.

Bu gemilerin en mühim grupunu A-
merikan limanlarında bulunan 70 Dani-
marka vapurundan müteekkif bir grup
teşkil etmektedir.

Bunlardan maada Amerikan limanla-
rında muattal kalmış olan en az 12
Fransız, 8 Norveç ve 24 İtalyan vapuru
mevcut bulunmaktadır.

Hükümetin İngiltereye Yardım
Taraftarlarını kuvvetlendirdi

Nevyork, 15 (A.A.) — «Nevyork Ti-
mes» gazetesinde bir makale nesreden
Arthur K. Rock ezimle diyor ki:

Maliye nezaretinin kararı üzerine A-
merika Meclisi İngiltereye yapılacak
kredileri görüşeceği bir sırada Hitlerin
son nutkunda altın esas yerine iş esası-
na ikame edeceğini söylemesi ve bu
suretle Amerikada ve İngiliz İmparator-
luğunda halen cari İktisad sistemini
ortadan kaldırmak tehdidinde bulun-
ması yerinde olmuştur.

Şimdi biliyoruz ki Almanya muzafer-
leri Amerika ile İngilterenin Alman
hâkimiyeti altına girmesi icap edecek-
tir.

Binaenaleyh, maliye nezareti mali
yardım meselesini meclise arzettiği za-
man kongre intihap etmek mecburiye-
tinde kalacağı iki şıkkı tamamiyle mu-
dârik olacaktır.

Amerikanın Tayyare Gemisi Denize
İndi

Nevyork, 15 (A.A.) — «B. B. C.» A-
merikanın insasına giriştiği sekiz tay-
yare gemisinden birincisi dün denize
indirilmiştir. Bir çok hava dâfi topla
mücehhez bulunan bu gemi 85 tayyare
taşıyabilecek.

Kral ve amele birliği

(Baş tarafı 2 inci sayfa)

cin de bu işde parmak ve yardımı
olduğu ima ve ihsas olunuyordu.
Bu durumda birçok ocak sahipli-
rinin grevi ameleye nakden yard-
ım ettikleri görüldü. Yani işçile-
rin kendileriyle müsaraya devam
edebilmeleri imkânını ellerile ha-
zırladıkları hayretle müşahade
olundu. Bu hayret ancak sınıf hu-
sneti üzerine muhakeme bina
ederek mütalea yürütüldüğü va-
kit hasıl olur. Halbuki grev yap-
nın da, greve maruz olanın da ni-
hayet insan ve aile sahipleri olduk-
ları, birinin hali vakti daha yerin-
de olduğu için öbürüne yardımcı
insani bir borç telâkîi etmesi mu-
hal olduğu görülür. Fakat mite-
dele, boğuşma, didinme, itişme,
kakışma tarzı içinde bu hissi ve in-
siyaki muhafaza edebilmek millet-
çe canlılığın en açık bir delilidir.

Hüseyin Şükrü DABAN

Halkevlerinde

Fotoğraf ve resim sergisi

Fatih Halkevinden:

Evimizde 23/12/1940 tarihinde a-
matör fotoğraf ve resim sergisi açıl-
acaktır. Sergiye iştirak edecekle-
rin eserleri kabul edilmeye başlan-
mıştır.

MÜSAHABE "Bulmaca" lar

(Baş tarafı 2 nci sayfa)

Bulmacaları, birer haftalık hazırla-
yıp veriyordum. Günlük bir
gün, Zekeriyâ, bilmece defterine
şöyle bir göz attı, patronca bir ba-
kış. Gözünü çikardı, ve beni
daha küçük görmek için miyop
gözlerini kıştı.

— Sen, işin kolayına gidiyorsun.
Masanın üzerinde duran İngiliz-
ce gazetelerden birini açtı, oradaki
bir karış büyüklüğündeki bilmece-
yi gösterdi:

— Ben, böyle istiyorum.

Bir gün Ömer Rızaya sormuş-
tum:

— Hoca, İngiltere, Amerikada
filân, bu bilmeccelerin piyasası ne-
dir?

Üstat, tane tane söyledi:

— Elli sterlin!

Bizdeki «elli kuruş»! Münakaşa-
ya değer bir şey değil! Zaten adım,
geçmişte çıkmış. Sesimi çıkarmadım.
Bulmacalar hakkındaki fikrin-
nin derecesini de bu suretle öğren-
miş oldum. Bilmecceleri masanın
üzerine attım, yürüldüm. O gün bu-
ğundur, bilmeceye, bulmacaya
tövbeliyimdir.

Geceler, uzun; vakit, geç-
miyor! dedim ya. Elime
geçen, bir «günün bul-
macası» nı gözmeğe uğraşıyo-
rum. Hem de küçük, dokuz
harflik. Amma, öyle çetin cevaz
ki bir türlü kuramıyorum. İş inada
bindi; ille gözeceğim.

Uykum kaçtı, mangalın ateşi
köyledi; her, bilmece muhabir-
le zekâ imtihanıydım. Verdiği a-
nahtarları okuyayım:

«Para dolabının sağ yarısı - Kor-
kunc bucağın sol yarısı - Beygir
yavrusunun üçte ikisi - Bir mevsim-
nin üçte ikisi - Bir ad..»

Öbürleri güya, «daha sarıh». Ka-
fâm da büsbütün düğümlendi. Ga-
zeteyi attım, yatağa girdim.

Fakat uykuyu tutmuyor. Düşünü-
yorum:

Gazeteler, «bulmaca» ları filân,
niçin koyuyorlar? Okuyucularını
eğlendirmek için değil mi?

Bu, gündelik gazetelerin, bir zekâ
imtihanıdır. Zekânın, adamına,
yerine, gününe göre hem bir kuv-
vet, hem de bir vehim olduğunu
artık öğrenlenlerdim.

Herkes, kendini, zeki sanıyor.
Bilmece, bulmaca meraklısı insan-
lar pek çoktur. Sabahleyin, gazete-
yi alır almaz ilk işleri bilmeceyi
halletmektedir.

Ben, sabahleyin, erken gittiğim
bütün kahvelerdeki gazetelerin
tekml bilmeccelerinin halledilmiş
olduğunu görürüm ve görmeğe-
yim.

Biraz evvel anlattığım
bilmece gibilerine rast-
layınca, ne yaparlar? Ze-
kâ tevhebbümleri kırılmaz mı?

Ertesi gün, gazeteyi açıyord, «bul-
maca»nın halini arıyor ve kendi-
ni «bulamayışına» kıztıyor.

Maalesef, hemen hemen bütün
gazetelerdeki «bulmaca» lar, bu a-
yarda seyleyler. Halkın çoğu, ga-
zeteleri, yalnız başmakaleleri, si-
yah işi yazıları, fıkraları, roman-
ları, hikâyeleri için almaz, «bulma-
cası» lar için alıyor.

«Bulmaca» ların köttüsü, okuy-
cuyu soğutuyor ve bir gazete ile
okuyucuları arasında soğukluk gir-
di mi, iş gücün.

★

Bu yazımla, patronları korumuş
oluyorum:

— Aman, tehlike var. Kârınız ek-
siltmesin, artan.

Hayır! Şimdi, «elli sterlin» de
verseler «bulmaca» yapmam. Biz-
den geçti.

Kulağıma çaldı: Piyasa «yirmi
beş» kuruşa imiş! Bilmecceler de
ortada! Buna, ilerleme, denmez.

— **Mahmut Yesari**

birbirinden ayrılıyor...

Fakat, Hürrem'in yüzü gözü tırnak
içindedir. Saçları yolunmuştur... Peri-
şandır... İki gözü iki çeşme ağlar hal-
dedir.

Hürrem, müteessir ve istîgnakâr, Pa-
dişahın yanına gitmek istemiyor, nazla-
nıyor, reddediyordu.

Ve gelen haberciye

— Huzurlarına çıkacak yüzüm yok.
Ne yapacak benim gibi hain! Saçların
yoluk, yüzüm gözüm tırnak içinde. Na-
zarlarını rencide etmek istemem.

Diyordu. Nihayet Sultan Süleymanın
ısrarı üzerine bitap ve bilmece gidiyor,
fettan nazarlarını padişaha dikiyor,
gözlerinden yaşlar döküyor, şikâyetler,
feryatları ediyordu.

Şehzade Mustafanın valdesi Çerkes
Haseki Sultan, Hürrem'in bu, şikâyetle-
rinden hiç müteessir olmuyordu. Kaba-
hatnı örtmek akına bile gelmiyordu.

Rakibesinden hürsâmı almayım kışkanc
Çerkes Haseki:

— Bu daha az, ona, daha beter ister.
Bu kız bütün harem sultanıyî kendine
fann etmeği kurmuş!

Diyordu: Haseki Sultan, kendine gü-

Laval'in azli

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

surlar arasında Fransanın en yük-
sek menfaatlerine en zararlı ola-
rak telâkîi edilen Laval'in faali-
yetidir. Laval hakkındaki itimat-
sızlığa benzer azçok itimsizlik
pek muhtemel olarak Flandin hak-
kında da cari olacaktır. Zira Flan-
din Vashington mahfillerinde Fa-
şist olarak telâkîi edilmektedir.
Fakat Laval uzun zamandanberi
tehlikeli bir entrikacı, Fransanın
eski müttfikine karşı Hitlerle bir-
likte sonuna kadar yürümeğe ta-
mamen mütemayil bir adam adde-
dilmiş. «Fransa Laval'den kur-
tulsun» kelimeleri Vashingtonda u-
mumi hissiyatı ifade eder.

Vişi, 15 (A.A.) — Havas:

Bir tebliğde, Lavalin hükümet-
ten münhasıran dahili siyaset se-
bepleri dolayısıyla çıkarıldığı teyit
edilerek şöyle deniliyor:

Hükümet bünyesindeki değişik-
lik Almanya ile olan münasebet-
lerde hiçbir değişiklikli tazammun
etmemektedir.

Mare-al, Birinci Napolyonun oğ-
lu Dük Reichstadt'ın küllerini tev-
li münasebetle kendisine Hitler
tarafından gösterilen pek asilâne
telgrafa verdiği cevapta da bunu
teyit eylemiştir. Mareşal Patatin

Karadeniz Boğazı Deniz K. liği Satın Alma Komisyonu Başkanlığından

Deniz eratının işası için aşağıda yazılı muhtelif yiyecek maddeleri,
dairede mahfuz şarhnamelerine göre pazarlık suretyle ayrı ayrı satın alın-
acaktır. İsteklilerin 23/1. Kânun/940 tarihine rastlayan Pazartesi günü saat 13
de K. hk satın alma komisyonuna müracaatları ilân olunur. 411787

Cinsi	Kilo
Dz. eri ekmeği	11650
S. eti	2800
İspanak	400
Lahana	400
Prasa	400
K. Soğan	700
Salça	65
Sirke	370

İSTANBUL BELEDİYESİNDEN

Eyüp - Rami şosesi inşaatı kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.
Keşif bedeli 11876 lira 88 kuruş ve ilk teminatı 890 lira 77 kuruş. Muka-
vele, eksiltme, bayındırlık işleri genel, hususî ve fennî şarhnameleri, proje
keşif hulasası ile müteferri diğer evrak 60 kuruş mukabilinde Belediyeye Fen
işleri müdürlüğünden verilecektir. İhale 23/12/940 Pazartesi günü saat 15 te
Daimi Encümeninde yapılacaktır. Talip-lerin ilk teminat makbuz veya mek-
tupları ihale tarihinden 8 gün evvel Belediyeye Fen işleri müdürlüğüne mür-
acaatla alacakları fennî ehliyet ve 340 yılma ait Ticaret Odası vesikaları ile
2490 numaralı kanunun tarifati çevresinde hazırlayacakları teklif mektupları
ihale günü saat 14 de karar Daimi Encümenine vermeleri lazımdır. (11626)

Maliye Vekâletinden:

1. — Bir sene müddetle hesap mütehasısları refakatinde staj yaptıkları
sonra İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Adana, Mersin, Samsun gibi vilâyet
merkezlerinde tayin edilmek üzere müsabaka ile hesap mütehasısı muavini
alınacaktır.
2. — Mütehasısı muavininin aylık ücretleri 100 - 120 lira olup imti-
handa muvaffak olanlara 3656 sayılı kanun hükümleri dairesinde ücretleri
verilecektir.
3. — Müsabaka imtihanına girebilmek için memurun kanununun beşinci
maddesinde yazılı şartlardan mada hukuk veya iktisad fakültelerinden veya
siyasal bilgiler okulundan veyahut ticaret mektebinin yüksek kısmından ve
ya bunlara muadil eenebi mekteplerden mezun bulunmak. Ve fîli askerlik
hizmetini bitirmiş olmak şarttır.
4. — Müsabaka imtihanı 25/12/1940 tarihinde İstanbul Defterdarlığında
müteşekkif imtihan heyeti tarafından yapılacaktır.
5. — İmtihana girmek isteyenler yukarıki şartları haiz olduklarına dair
olan vesikalarını ve 4,5 X 6 ebadında fotoğraflarını ve şimdiye kadar bulun-
dukları vazifelerle ayrılmış sebeplerini gösterir kendi el yazılarıyla yazılmış ter-
cümeli hallerini rapetmek suretinde bir istida ile İstanbul defterdarlığına 20/12/
940 günü mesai saatinin bitimine kadar müracaat etmeleri icap eder.
6. — İmtihan aşağıdaki mevzulardan yapılacaktır.

1. — Hesap: Kesri adl ve aşarî, faiz tenasüp, iskonto, taksim, mütehasip.
2. — Hendese: Satih ve hacim mesahaları.
3. — Vergi hakkında umumî malmâmat
4. — Ticarî usul defteri.

(11787)

İhtiyaz Sahibi ve Neşriyat Di-
rektörü: E. İZZET. Basıldığı yer:
SON TELGRAF Basımevi.

Şehir Tiyatrosu
Dram kısmında
Tepebaşı

Bu akşam oyun yoktur.

Komedi Kısmında

16/12/940 Pazartesi günü
Akşamı saat 20,30 da

PASA HAZRETLERİ

SİRKECİ
Salkımsöğüt Demirkapı

HALİL SEZER

Karyola fabrikasındaki
sergiyi ziyaret ediniz

DOKTOR
Fezai Ahmet Onaran

Cildiye ve şifahiye mütehasısı
Adres: Bahallı Çarşoğlu
Yokuş köşesinde No. 43. Tel. 23899

(Daha var)

RADYO

16 birincikânun Pazartesi

8.00 Program	19.15 Müzik
8.03 Ajans	19.30 Ajans
8.15 Müzik	19.45 Müzik
9.00 Ev kadını	20.15 Radyo Ga
12.30 Program	20.45 Müzik
12.33 Müzik	21.00 Müzik
12.50 Ajans	21.30 Konuşma
13.05 Müzik	21.45 Müzik
14.00 Müzik	22.30 Ajans
18.00 Program	22.45 Müzik
18.03 Radyo Ca	23.30 Kapanış
18.40 Müzik	

Hitlere, hariciye nezaretine tayin
edilen Flandin'i Fransız - Alman
mukarenetine devam halefinden
daha kabiliyetli görmekte oldu-
nu bildirmiştir.

Laval'i Azlettiren Dahili
Siyaset miş

Vişi, 15 (A.A.) — Havas:

Mareşal Patatin dün radyoda La-
valin hariciye nezaretinde Flandin
ile değiştirildiğini ve kendisine ha-
lele olarak Laval'i gösteren kanunu
esas maddesinin iptal edildiğini
bildirirken:

« Bu kararı, yüksek dahili si-
yaset sebepleri dolayısıyla itihaz
ettim.» demiştir.

G E N Ç

Görünmek
ister misiniz ?

MÜHİM BİR KEŞİF
sayesinde buruşukluklara
nihayet veriliyor
BU TECRÜBEYİ
YAPINIZ

Meşhur bir cild mütehasısı tarafın-
dan keşif ve genç hayvanların cild ve
hüceyrelere kemali itina ile istihsal
edilen ve bir genç kızın taze ve saf cil-
dinin unsurlarına müsabih olan «Bio-
CEL» tabir edilen kıymetli ve yeni cev-
her, halihazırda cild unsuru olan pembe
renkteki Tokalon kremi terkibine karış-
tırılmıştır. Bu akşam, yatmadan evvel
sürünüz. Uyuduğunuz her dakika zar-
fında cildiniz bu kıymetli unsuru mas-
edip beslenecek ve her saan kalktı-
nızda cildiniz, daha saf, daha taze görü-
necek ve gençleşecektir.

Gündüzleri, beyaz (yağsız) Tokalon
kremi kullanınız. Terkibindeki beyazla-
tıcı ve kuvvetlendirici unsurlar, dahile
nüfus ederek gizli gayrici maddeleri
ihraç ve siyah noktaları izale eder. Ağız
mesameleri sıklaştırır ve bu suretle cil-
dinizi beyazlatıp yumuşatacaktır. Bu ba-
sıt tedbir sayesinde her kadın bir kaç
sene gençleşebilir ve genç kızların bile
gıpta edeceği şayanı hayret bir cild ve
bir tene malik olabilirsiniz.

Devlet Demir yolları U. Müdürlüğünden

234 kalem klavuz, rayba ve frezeler 24/12/1940 Salı günü saat 15,30 da
pazarlıkla Ankara'da idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin kanunun tayin ettiği vesikaları aynı gün ve
saatte komisyonunda hazır bulunmaları lazımdır.

Şarhnameler Ankara'da Malmaze dairesinde, Haydarpaşada Tesellüm ve
Sevki Şefliğinde görülebilir. (11643)

D. Denizyolları U. Müdürlüğü İlanları

16 Birincikânundan 23 Birincikânuna kadar
Muhtelif hatlara kalkacak vapurların isimleri,
kalkış gün ve saatleri ve kalkacakları rıhtımlar

Karadeniz hatları	— Salı 12 de (Güneysu), Perşembe 12 de (Ka- radeniz) ve P
--------------------------	--